

שאלה ותשובות

שאל ומשיב

מאת רבנן של כל בני הגללה, שר התורה, נזיר ישראל והדורו
הగאון הגדול המפורסם

רבי יוסף שאול נאטאנזאהן זצוק"ל
אבד"ק לבוב והגליל

יוצא לאור בעריכה חדשה ובגהגה מודקדקת
בתוספת ציונים ומקורות, הערות והארות, השלמות ומפתחות



מפעלי תורה חכמי פולין • מכון ירושלים תש"פ

מהדרות שטראן

כלי חמץ שפקם אם הם בני זומת

מ"ש להモה על מ"ש המג"א סימן חמ"ז ס"ק כ"ג כתוב הרשב"א [שותח ח"א סי' תצז] דבסתם כלים יש ספ' שלא נשתמשו היום, ואת"ל שם בא נשתמשו, שמא בדין המותר. והקשה דהא הו"ל ממש אחד, דבשלמא לדיןן הדעת הוא שמא לא נשתמש היום, ואת"ל נשתמש שם בא דבר הפטוג א"כ אין ממש אחד, דהא הספק הראשון מתיר יותר בדינן, אבל לרשותה ראה מה שמא נשתמש בדין תבשילין, אבל ממש אחד, דהא הספק הראשון מתיר יותר בדינן המותר הוא מותר ג"כ בכל התבשילין.

הנה לפי מ"ש הד"מ [באור"ח] סימן תל"ט [אות א], הוב במג"א שם [סק"ג], וכל שהספק הוא שמא לא התה כלל האיסור, זה לא חשוב ממש אחד, א"כ ניחא דלא מוק משם אחד, דהא הספק שמא לא נשתמש בו ביום, א"כ מסוף שלא התחילה כלל האיסור, וו"ב.

ומ"ש מעלהו בספק אם היה מעת לעת בנתים, יש לצורף ספ' שמא לינתليل פוגם¹⁰, ומثير יותר, דהוה תיקף לאו הלילה מותר. הנה זה לא חשוב ממש אחד, דהרי תמיד יש איה הספק שמא לינתليل פוגם, והוא אכן קייל דזריך מעלה דוקא, ולא מצטרף לספק כלל¹¹.

chap מהדרי"ק [שווש עב] דזה דוקא בדבר שאיסורו מהמת עצמו, אבל מוחמת חשש שהוא יבא לידי מכשול, בלבד לא הרחיקו כמו בכורת, וכמ"ש רשי"י בהדי. וכך גם כן כאן, עד הפסח דליך אלא עשה דתשביתו, וראוי לא חישין שמא יבא לאכול דאיינו רק לאו בעלמא, אבל בפסח חשו. ומ"ש ראייה ש, מדרך ל"ב [ע"יא] דמשני היא מנין ריה"ג, עיין לבב אריה שם, ידו"ק.

אם משה חמץ על מנת לבערו דומה לגוזל על מנת להזהיר

ומ"ש להציג על מק"ח שכח שם [אות ה] בשם השאגת [ס"י פא] שמקשה על דברת החותם [פסחים] דף כ"ט ע"ב ד"ה רב אשכנז ז' והמשחה המז על מנת לבערו אין עוכב. והקשה דא"כ גם גול וועשיך יהיה מותר אם כוונתו להחזר. וע"ז כתוב מעלהו דשאנין גול זוגם ע"מ למיקט אסורה" ומשום דעתך' מצערו, וכదאמרו בע"ז דף ע"א [ע"ב] דיבישראל אסור דעתך' ועם באנס צערה, אבל בכל יראה לא עובר⁷. הנה בשיטה נקובצת⁸ כתוב דאיינו רק דרבנן בע"מ למיקט, ועיין קצה"ח ריש סימן שמ"ח [סק"א], וא"כ ל"ק. וגם קושית השאגת אריה ל"ק, דניהם אסור על מנת למיקט, אבל מכל מקום לא היה לך בגול כל שנשרף אם היה דעתו להחזיר, וו"ב.

סימן קבג

אם יש טבילה מדאוריתא לוכרים וכו'

- א. חלוקת מוני בטבילות בזמן הזה. ב. חיוב טבילה קודם הרגל וקדום יהכ"פ בזמן זהה. ג. טהרה לחגازيון.
ד. טבילה עזרא ל תורה ולתפילה, ואם מותר לבטלו.

kipurim

אחשה, וכל מה שאוכל לתהוו טרם יגיע החזות היום לא אמן וטרם יהיה כל שיח בדבר השאלה, אמרתי לבאר השאלה שאל מעלהו, ובaba על סדר ציונו אוותו לדבר⁹, אמן לא באורך כי הוא שלא לצורך.
והנה שאלתו¹⁰, א' אם יש טבילה דאוריתא לוכרים ולנקוט חוץ מילודות נהה וובה אף בזמן הזה שאין לנו מוק וקדושים, ב' מי ומה החייבים לטבול מדריני הגمرا, ג' מי מה החייבים מדריני הש"ע אשר מקורו מוקדם תחור נבעי גנוזים מאפיקי הש"ס, ד' מי מה מה החייבים מתניתן עזרא א שבטלולה לטבילה¹¹. ואס מחלוקת שקבלו עליהם להחמיר ע עצם אף שפטוריהם ה' אם מה מה עושים מצווה ובה ב שקיימו וקבעו עליהם, ואם הוה כמו נדר לדבר מצווה שא לו התרה.

במנחת יעקב כלל נתאות ט.
1. עפ"י יהושע ג'ט. 2. עפ"י במדבר נגבוב. 3. שאלה זו נשאלת לרבי צדוק הכהן מלובלון. ראה שווייה תפארת צבאי' צבאי' ט' כתוב. וכן נשאי שאלה זהה בשווייה נפש חיה אורית' ט' ומפני יצחק אורית' ט' ב. 4. ברכ' כב,א.

7 בין הטבילים, מהדה יודה או לישרב, ונקייה גועלה
לבד טביהם, כבוד ש"ב תרבותם המובלל השלמה
בנט"ק מוי"ה דוד צבי אשכנזי נ"

יקרתו לנכון הגיוני חמור בליליה, כי אני יושב הרחק מאדם העיר¹² בקרית חזות לשאוף רוח צח ולשתות מי מעין הקשה למעיין ומהווער ספרים, ואך כי הדברים פשוטים ומפורשים, וכבר השיבו בהה הרבנים הוגאים אבד"ק פלונגיאן ואבד"ק אוטיאן בעהמ"ח פתחיה תשובה, ובכ"ז אמר אמרתי אחר שביקש מני להיות חלקי עם המגוונים לדבר מזויה, כבר נודע מה שאחוזל¹³ [חגינה ט.ב] על וחסרון לא יכול להמנות [קהלת א.ט] וזה שמנינו לדבר מצווה ולא נמנה עמם, על כן אם כי היום לא עת לבא בדברי תורה, בכ"ז למען המצודה לא

6. ב"מ ס"א. 7. עי' קמא ט' קבג העשרה. 8. בשיטמ"ק ליתא (ועדי תנייא חמ"ג סי' מה), ועי' לח'ם היל' גיבקה פ"א ה"א כדעת הרמב"ם. 9. דאה טור זעיר פ"י קכט סי'. 10. דאה עז' ע"א ברש"י ותורת' ד"ה בה ייכא. 11. עי' י"ד סי' קג סי' ז' ובמשב"ז שם סק"ג-יא שמזרפים ספק זה בספק דרבנן, ושנה משנתו בסדר הנגגה הדושאן, סדר שני אותה ייכ. וכ"כ

לידין¹⁰. ובאמת הרא"ש סוף יומה [פ"ח ס"י כד] כתב שאק לנו טהרות [טהרה] האידנא, ואני חייב לטהר עצמו ברגל, ע"ש ובטור וש"ע [או"ח] סימן טר"ו [ט"ד]¹¹.

ומ"מ מסיק (הה"ד) [הרא"ש] שנגנו העולם לטהר עצמו מקרי בעיה"כ כדי שניה נקיים כמלacci השורת, ע"ש. וכן בכל חפותחו ישראל, וגם ברגל נהגנו לטהר עצמו. עיין ברשי"י יבמות דף כ"ט ע"ב ד"ה ולא מיטמאת שכתוב שהחיב לטהר עצמו ברגל, אף שאין ראייה, שאו היה לשם אפר פרה, מ"מ הבה"ש בסימן נה"ה ס"ק י"ז מביא דבריו רשי"י אלו להלכה, ע"ש¹². ועיין בספר בית הלל [ס"ה ונה"ה ארಥו] ובבאר היטב [סק"ט] שם¹³.

ובאמת שאני חמה על הרא"ש סוף יומה והניל שכחן שאחננו טמאי מותים ואין לנו אפר פרה אין לנו טבילה אף לוטופאת קרי, והרי מבואר במשנה סוף פרק מי שמותו [ברכות] דף כ"ז [ע"א] ذוב שרואה קרי ונודה שלטה ש"ז, ובקיצור פסקי הרא"ש ובש"ע. ואני מצאתי ברא"ש סוף מסכת ר"ה [פ"ז ס"ד] שמביאירושלמי פ"ק דשבת [ה"ג] רבי חייא רובה מפקיד לרוב אי את יכול כלוי שתא בטהרה אכול, ואי לא, אבל ז' ימים בשחאת, וכותב ראבי"ה [ס"י הcket] קבלתי שאל שבעה ימים הן שכין ראש השנה ליה"כ. ובair הטור או"ח סימן טר"ג שעלה ראש השנה א"צ לחזרה, שהרי חייב אדם לטהר עצמו ברגל, ע"ש. הנה מבואר גם בזמנ הוה חיב כתบทי זהה כמה דברים¹⁴, ואיב' דבריו הרא"ש צ"ע¹⁵. ואולי יש להלך דבזמן הש"ס דהוז יכולים לטהר גם מתומאת נודה וניה, רק שמהוסר זמן ומזמן מAMIL קאתיא, לא מקרי אינו ראוי, ויזוכין טבילה לטומאה קרי, אבל האידנא אכן לנו טהרה בשום פנים, גם לטומאות קרי א"צ לטהרה.

ועל" נתבאר שחובבים בטבילה ברגל, ובפרט בעיה"כ כדי שניה נקיים כמלacci השורת, ונתבאר השאלה השנייה. והנה עוד יש לי להוסיף, דלקת חיב לטהר עצמו ברגל אף בחוז"ז, נזכר לבהמ"ק, וספר חיביכים מרニア, וכעין דאמרו במנחות דף (ס"ח) [ס"ו, א] דספירה בזמנ הוה מדרנן נזכר לבהמ"ק¹⁶, ועיין בטוש"ע או"ח ס"י תפ"ט.

בסמוך הביאו רבינו, ועי"ש שהרחיב בכיאור דבריו התו. 12. וככ"כ בעין יצחק שם אותו. 13. עיי' שוחית ד"ר אליטו ס"י סח מה"ש על דברי בית הלל. 14. עיי' בטהורה עמק הלכה (לרי"ז בירול) "ח'ב סי' כד שון בקשיש רבינו, והשיג עלי, ובספר כוכבי יצחק (לרי"ז טטרחה) ירושלמי ברכות פ"ג ה"ז כתוב לישב דבריו בדין. 15. כת"ב בראביה ברכות פ"ג פ"א ובשכלו היל הפליה י"ה. 16. וארא להלן סי' קצ'ת, דברי שאול ווסף דעת י"ד ס"ב וסי' שצ"א ס"ב. 17. אין מוגן קושית בינו (מלבד דישית ה"ז המאריך בסופ"ג דברכות רברטומ' מוגן חביבים לר"י), דבואריא ייל דהמיה טבילה ע"י שוחית אבנאי י"ז ר"ס, ר"ס). הרא"ש מיר רוק מדין חווים לטהר עצמו ברגל יונה ליש' אם אין טהרה ונוגה – הערת ר"ש אלה. 18. עצין חידוש של דבריו כבר כתוב בחתי אדים ת"ב כלל עט ס"א, בספר קובץ על רומכ"ם סוף היל קרי"ש ובמטה אפרים אלף למיטה סי' הרכה ס"ק כה (וע"ע שם סי' להז"פ אפשטיין) ה"ב י"ז סי' טה, וכותב דיל דרי' חיה הוה היינו על זה בעדו באין ישראל ושם היה לדרכ אפר פרה, ע"ש. 19. כת"ב החיד"א במדור קומות מעבות א את כן, שבזה יראה דברי ירושלמי, כיון שלאכבראים ודאי היה אפר פרה. 20. הטור שם הביא דבריו הרא"ש בזיכא הניל, אבל לעיל דיה השאלה השנייה, הכויה ובינו ברכות כבב, ד"ה ר' חנא, והזיכא בדבריו ליטר או' זומה"ז, בספר יוד' יוסף (חולק י"ה סי' פ' מה אותן י"ג כתוב ע"ד הרבה ליש' יורהה"ה וטלחו מהו דברי השור בס"י חוץ אז לא ראה שלהלו

ועתה אברך את לאת למצוא חשבון⁶.

השאלה הרשונה, נודע ביהודה, שיש חיב גם בזמן הזה מן התורה בוגר וגיוורתה במקום שmorph לגיר, ועכברים ושפחות במקום שmorph לknotted עבדים ושפחות, מחוויכים מן התורה, אם אינם מקבל שבע מצות⁷ או שבאים להסota בצל ניפוי השכינה מה מהוייבין מה"ת בטבילה אף בזמן הזה. וכבר בא חכם⁸ וצין מעלהו איה מקום משפט הדיינים בש"ס ורמב"ס וטוש"ע למקומות במושבותם, ובזה א"צ להזכיר מלין, כי פשוט ומכואר הווא.

7. **חייב** טבילה קודם קודם הרגל בזמנ הזה, וענין מהרתו להצאיין

השאלה השנייה, מי המחויב לטבול מדיני הגمرا. מעלותו הביא דבריו הש"ס בריה דף ט"ז [ע"ב], אמר רבי יצחק חיב לטהר עצמו ברגל, והוא בראב"ם פט"ז מטומאת אוכlein [ה"ג], ומعلתו כתוב שלא נמצא ברא"ש ובקיצור פסקי הרא"ש ובש"ע. ואני מצאתי ברא"ש סוף מסכת ר"ה [פ"ז ס"ד] שמביאירושלמי פ"ק דשבת [ה"ג] רבי חייא רובה מפקיד לרוב אי את יכול כלוי שתא בטהרה אכול, ואי לא, אבל ז' ימים בשחאת, וכותב ראבי"ה [ס"י הcket] קבלתי שאל שבעה ימים הן שכין ראש השנה ליה"כ. ובair הטור או"ח סימן טר"ג שעלה ראש השנה א"צ לחזרה, שהרי חייב אדם לטהר עצמו ברגל, ע"ש. הנה מבואר גם בזמנ הוה חיב לטהר ואך ראש השנה נקרה וגל לענין זה⁹.

ובאמת שמהירושלמי אין ראייה, אך הוא היה להם אפר פרה מכובואר ביחסpta פ"ג דפורה [ה"ג] אפר ירד עמהם לבבלי¹⁰, והיו יכולים לטהר עצם ברגל מטומאת המת ג"כ, וללה אמרו בנודה דף ואי"ז [ע"ב] חבריא מזכן בגיליא, ועיין מס' פרה פ"ג משנה ג' בראב"ם ור"ש ורע"ב ותוס' יו"ט, ועיין כפתור ופרח פ"ג בסופו. והמשנה למילך פ"ג מאבל ה"א כתוב שונכר איזה מקום שכחוב שאפר פרה ירד עמהם לבבלי, ולא נזכר המקום, והוא ביחסpta הילל, ע"ש. וא"כ אין ראייה

5. עפסי קהילת ז'כו. 6. קיבלת ז' מצוות נאמרה אצל גור תושב, וצ"ע, שלא מצאו טבילה אצל גור ומכובואר בשוחית אחיעזר ח"ג סי' צ' או אה'ה, ואך עיר עגנון גור וושוב לא שיך זומה"ז וכמכובואר בראב"ם היל' אל' אסורי ביאר פ"יד ה"ח [זעיר היל' שבת פ"כ היד]. 7. מליצה עפ"י ערובין ל'ב. 8. עיי' פרה"ת או"ח סי' חזו ס"ב. 9. צ"ע שהרי שם מזכר בגלות בכל, וזה דחbareiro ידכן בಗיליא אפשר שורה בטלים שאותם מקבלן טומאה לא אכלוהו. אמרם במל"ס שהובא להיל' היבא ממש ואלה לא כן האזואה, ועי' כפתור ופרח שהובא להיל', ר"ש לילה פ"ד מ"ה ד"ה לאור, זג'ם, כבודות כו'ב, וכי הזאה ש' נון. ובספר עין טוביה (לרי"ט סגול) י"ז סי' שפר תהה על ר'בון, שהרי ש' ביחסpta שעלו עם האפר בבל חזון וגזרו טומאה על ארץ העמים, וכן העיד ע"ד י"ר בינו בשוחית השובה שלמהה (להז"פ אפשטיין) ה"ב י"ז סי' טה, וכותב דיל דרי' חיה הוה היינו על זה בעדו באין ישראל ושם היה לדרכ אפר פרה, ע"ש. 10. כת"ב החיד"א במדור קומות מעבות א את כן, שבזה יראה דברי ירושלמי, כיון שלאכבראים ודאי היה אפר פרה. 11. הטור שם הביא דבריו הרא"ש בזיכא הניל, אבל לעיל דיה השאלה השנייה, הכויה ובינו ברכות כבב, ד"ה ר' חנא, והזיכא בדבריו ליטר או' זומה"ז, בספר יוד' יוסף (חולק י"ה סי' פ' מה אותן י"ג כתוב ע"ד הרבה ליש' יורהה"ה וטלחו מהו דברי השור בס"י חוץ אז לא ראה שלהלו

אם ניתן למגנוע טבילהת אנשים במקווה הנשים

וזאת שוכינו להז, מה שבא בשאלת השדר"ר בראשה להרוויח אנשים וגויים לבטח ללבת א

לטבול, פן עי' שכאים אנים לא ירצו הנשים הולכת למקוה, והם מחויבים מן התורה. לא חשחין מפתתמא להתחזיה²⁵, שוג' במדינת גאליציאן וכברטניאן יש לנו מקוואות, וגם נש' דידין מפונוקות, ואין מאלמר שעי' שאנשים הולכים ימנעו הנשים מלבא הרשות אין ווצאים לכלת אף שלא יבוא האנשים חיללה מלומר או להזרר אתו, וווארנה הוא מבקש²⁶. ובלכל הפלפול אם אומרים לאדם חטא בשביב שיזכה לדזה אין לנו עניין לנ"ד כלל, כמו"ש מעלהו והרבנים אמרו "א"צ כלל להאריך"²⁷.

זראני מעיד שהייתי בפראג במקווה, ושם הולכין הרוב ובית דין, והמקווה אינו כ"כ מהודר⁹ ההולכות נשים כשותה לטבול. ואני מוסיך, שאם לא יהיה למקווה מי יגיד אם אולי נתקל כל איזה דבר במקווה תזקון, ונשי לאו דין גMRI לדעת הקלקול שיוכנה ההמקווה, ואנשים חסידים ואנשיש מעשה המה מודיעעים יארע בהמקווה.¹⁰

על כן אני אומר חיליה חיליה מלעשות כזאת, וכש הד"ר אמר בוגר כאשר יראה זאת יחוור בו לשמיצה חיליה בעני העולם ובין גודלי הדור אשר י' ש' המשמר מביל לבטל אף מנגג כל מאשר היה, המכ' שנזהה אשר אבותינו ואבות אבותינו נהגו כן. חיליה מלטל כזאת, ומהויבים הבנים לאחוז במנגג אביהם בירושלמי [פסחים פ"ד ס"א] כי בני [בישן] [בדאומו פר"ח או"ח סימן חס"ח ס"ד] ותצת"י [ס"ב] בדיני עיין מה שהאריך בזה.

וגם השאלה ה' כבר נתобра, ועיין בתרוש"ע או"ח סימן תקפ"א [ס"ד ברמ"א] וסימן תר"ז [ס"ד ברמ"א] ובמג"א שם [סק"ח].

שכילת עזרא להזורה ולתפילה

השאלה הד', מי מה מה החיבכים מתנקת עורה. הנה הראי' (ברכות יג, ב, מדפי הוי"ק) הביא איכא מ"ד דודוקא לד"ת¹⁹, אבל לחפה בעי טבילה. וטעם הדבר נראה לפענ'ך, דרבامتה הא דבטלה לטבילה לא לד"ת הוא כדי שלא יתבטל מדבריו תורה שצרכה בכל רגע ובכל שעה, וכען דאמרו ברכות טו, א, ליט' רב הסדא אמר אין דמהדר אמריא בעידן צלותה והני מיל' לкриאת שמע אבל לחפה מהדר, ופיריש' מטעם דק"ש וממנה שמא יעבור הזמן אבל לחפה כל היום זמנה, וע"ש בכתוב' ובתוס' ע' [אורח] סימן צ"ב [ס"ז], וא"כ מכל שכן לד"ת דרמחויב בכל רגע ובכל רגע זמנו, רק בטולה לטבילה, אבל לתהפללה לא בטלו לטבילה, ועיין בתוש' ע' אורח סימן פ"ח²⁰.

ר' אני מצה"י בתוספתא רמסכת ידים פ"ב ("ה"ט) והובא בר"ש פ"ד שם ("מ"ח), ואומרים טובלין שחרית, קובלנו עליכם פורושים שאתם מוכרים את השם בשחרית بلا טבילה, ופירוש הר"ש שאף שבטלוה לטבילה מה "מ' קרין בעי, ע"ש. וכמי הנראה טובלין שחרית הינו בקופה, ע"ש²¹.

אם אפשר להתר מנהג ליטבוי לתפילה

יעב"פ נהגו עלמא האידנא חסידים ואנשי מעשה ליטבל
לACHINE, וא"כ הוה כמו נדר, ואין להם תורתה כמבואר
ב'ז"ד סימן ר' ז"ד ("ס"א")²². ואני אומר, כמו שתפלת ערכית רשות
אפה"ה קבלנו עליינו לחורבה כמ"ש הר"ץ (בדוחות י"א, מדפי
הר"ץ) ובतושע"ז או"ח סימן ולו"ז רל"ז, וא"כ מי שורוצה לבטל
היום תפלה ערכית רשות אסורה, ואף לשאל אינו רשי, הוא
הדין כזה²³, ונתבאר השאלה הדר' וגם החמשית.

מקודש מי שהיה טמא מת לא היה טובל לקוריון, אלא בערב פסח אם היה זוב החיבור טמאים שהיה גנש הפסח בטומאה מות ולא בתומאה קרי. 19. דוקא ל"ה ביטולה לטבילה. 20. ועי' מגן גבורים שם טכ"ב וביבנה 21. ונואה כוננות משום שהbias הר"ש שם שטוטבל שחרית היהו מה שמאריו נגנו' ברכות כב'א, על רבינו יהושע בן לוי, וממה שכח שם הר"ש שאחטם וובל שחרית תלמידי הכהנים הוו. ועי' ע"ש שור' חשב האפוד (ולדה ר' פאודואן) ח'ב' ס"י נא שתמה על א. 22. ע"ש שור' חשב האפוד (ולדה ר' פאודואן) ח'ב' ס"י נא שתמה על אריאת רביינן ור' יוסי ספר שלון מלכים (לומ"ז לאנדרה) זיין טבילה ור' ריבוני, ועי' ע"ש שור' כהיר' (לזרען שליט'ל) א'ות כ' שנות במקורות זה ור' ריבוני, ועי' ע"ש שור' כהיר' (לזרען שליט'ל) ס' לה שהbias דברי ריבוני. 23. בשוח' י"ח ש"מ שוא' ד כתוב, ואך והסוברים ד מהני התהara בדבר אהההההההו' משום סייג' ופרישור, עכ'ז' הא מבואר בפרק"ח ע"ה סי' תציז' בכברור שיש בו מחלוקת הפסוקים ויש אהה מדבר שנางן להחמיין, רבתה לא העני התהira כל אף באיסור מודרבנן ע"ש, וכשה'ב' ב"ד בטבילה דכתבו שלשי הגבורים ברבות ג'ג, מדפי הר"ן) ונגהגו של' ה'כלכה, וגם אמרו ברכות כב'א, וכל המחייב בה מאידיכין לו' שותהי, וגם י'ל' דלא מהני בזה מצד דלא מאי להחרהרט ע"ז בלב שלם, לפ' דודזיאר כל אחד ווזה בברכת חז"ל, א"כ לא' יחדdat בלב שלם זהה.ammen ע"י מ"ש' ור' טלמה קלגרו בשוח' קנאת טופרים בהמשמות לנדר' זוריין סי' כב'. וכבספר ברבי ישכר דב' (ליד' ליפשין) בראשו הביא מכתב מרבי חיים הלברשטאם

ג. טוֹרָה מְנֻחָה אֶלְעָלָה מַדְכָּא
הַכְּלָבִּבָּה סֵסְמָנוֹרְסָן יְפָרָץ
טְבָעָה וְעַמְּלָה כְּמָנוֹן כְּלָבָן
בְּמַפְּלָקָה תְּמָלֵן זָבָן
וְתְּמָלֵן דְּרִישָׁה וְתְּמָלֵן דְּרִישָׁה

ד. בְּרִיךְ יְהָוָה לְפָטָמָה יְהָוָה
וְגַדְעָה מִיְמָנוֹמָה
סְלָכָה טְבָעָה
טְבָעָה פְּרָמָה יְהָוָה אֶלְעָלָה בְּשָׁם
אֲבוֹתָנוּ הָאָרֶן פְּסָמְדָעָנוּ
יְהָוָה פְּרָמָה קְרָבָן נָאָה רְבָעָה
וְיְהָוָה קְרָבָן :

ה. סֵסְמָנוֹרְסָן יְפָרָץ מַמְּקָה
בְּמַדְכָּא וְאֲגָדָה
יְפָרָץ מַמְּקָה [ז] :

ו. דְּנָה עַצְמָה כְּכָי פְּמָתָה
סְלָלְדִּיָּה וְאַלְמָלָה [ז]
ז. טוֹרָה וְעַמְּלָה [ז] וְקָנָן
טְבָעָה וְעַמְּלָה זְמוֹרָה סֵסְמָנוֹרְסָן
לְפָטָמָה (ז) אֶלְעָלָה סֵסְמָנוֹרְסָן
סְסָס דְּבָרָן יְהָוָה מְגַן
סְמָלִיחָה כְּמָלִיחָה וְסָלִיחָה
תְּמִילָה כְּמִילָה וְתְּמִילָה
וְתְּמִילָה גְּדוּלָה וְתְּמִילָה

[סְפָטָמִים בְּרִיךְ יְהָוָה ז]
ח. הַלְּבָבָה סֵסְמָנוֹרְסָן יְפָרָץ
עַמְּלָה וְלִין וְאַכְּרָבִן בְּרִיךְ יְהָוָה
סְפָטָמִים [ז] הַלְּבָבָה
וְתְּמִילָה כְּמִילָה כְּפָנִים
[סְמָלִיחָה] נְמִיסָה כְּפָנִים
וְתְּמִילָה כְּמִילָה כְּפָנִים (ז)
ט. רְיִינְדָּה קְרָבָן (ה) צְבָאָה
סֵסְמָנוֹרְסָן בְּרִיךְ יְהָוָה [ז]
[סְלָלְדִּיָּה]

ציוויליזציה
בנ"ה ציוויליזציה
בנ"ה ציוויליזציה

הנחיות וטchniques

בגראטס מיל צפוני כח
בגראטס מיל צפוני גאנץ. וכלה גאנץ.
בגראטס מיל צפוני גאנץ. ביל
בגראטס מיל צפוני גאנץ. וולף
בגראטס מיל צפוני גאנץ. מאיר
בגראטס מיל צפוני גאנץ. ריכרד
יעיד צ'אָס:

זורה דעה ריד גדרים

卷之三

שפטין

ב' ו' (ב') קבלת דבריהם הלה עלהם ר' יול דודען ואבניל' בדבריהם יכל' א' קבלו עליהם בני העיר בהסכמה אלא שנהנו ב' תצעניות צ' מחייבת שאיני ברא צדיך שזכה שיתירך זו: בו. ולמי מי ספקה לדמי ספס לר' ג' כדען מחייב דלון טמלה, וגלו'ס פמן קפס' סוף שער' צ' מכ' נג'ג'ה' דמעניום טמי חמץ נמי לו עשרה ימי התקופה שלילע נריה מילא מוסא מוסס דלון נגנו גצלוי גוולה: ג' ברדא חזדש אב או משבעה עשר בתמות. כמו שנאמר נט' עט' שער בתמות.

סימן מקין' ט' קעף ט': סימן מקין' ט' קעף ט': להתיידם בחם י' חולבך מ' שריגל להתחזות ב העינויות שלפני ראש השנה ושבין ראש השנה ליום הבכורות ומי שרגיל שלא לאכול בשד ושלא לשתותין ג' מרראש החדש אב או משבבעה עשר בתמות ורוצחה ט' לחזר בו ט' מהempt שאינו (ב') ברא צדיך שלשה שיתירך לו (ב'): אם בשעה שחתול לנחוג היה דעתו לנחוג בן לעולים וננהג בן אבניל' בעם אחת (ג') צרך חתרה ד' ויתה (ג') בהדרה שמתקדמת שנגה בן לשם נדר לביב' הרוצה לנחוג בקצת דברים המותרים לבין פרישות (ה') אמר בהחולת הנחנות שאינו מקבל עליון בן בנדר וגם אמר שאין בדעתו לנחוג בן אלא בעם החטא או בפערם שידיצה ולא לעולם (ו'): א' אבל הנחותים איכור בדבריהם המותרים ה מהempt (ו'): שכבודם שהט אוכרים לא הויב באילו קיבלו בנדר (ז'): ו' שי' מי שאומד שם טועה נזהוג איכור בדבר המותר נשאל ומתרים לו בשלהה בעין הדת נדרים ואמ' יודע שהוא מותר ונזהוג בו באיזור אין מתידין לו אבניל' בעין הדת נדרים הדוח באילו קיבלו על עצמו באיכור שארתון תורה שאין להט דחר' לעולם: (טג') ו' וסמהג כסכלו גלומונא:

12 Adret, Solomon ben Abraham

ספר

שאלות ותשובות הרשכ"א

חלק שלישי

חיברו האדם הגדול בענקים, שושנת העמקים, סיני
ועוקר הרים, כבודו בדור דוריהם. מנהת שמן בלולה,
מאור הגולה

רביינו שלמה בן אברהם בן אדרת ז"ל

שאלות ותשובות של המלך שלמה בעטרה שעטורה
בנוף ספריר וכל אבן יקרה, שם רועה אבן ישראל
ולכל בני ישראל יהיה אור במושבותם

ועתה יצא לאור חדש בהגה"ה מדוייקת
• מהו ר' ספרי עתיקום וכתבי יד,
נדפס פעם ראשונה בכולニア שנת רצ"ט
ועתה יצא לאור בהדפסה חדשה, באותיות
מאירות עינים בתוספת אלפי מראי מקומות
ומפתחות מפוזק ומקרוטע לצורה חדשה
אשר לא היה עדין כבושים זהה

שנה חמ"ט לפ"ק
מכון תפארת התורה
פעיה"ק ירושלים תובכ"א

רלו

הובאה בקיצור בכלי ייד זילו ריט, א דיה ומיש וא"א
לברורי לרידאה

לעמדתי על שאילתכם אשר שאלתם, על היין של
הנכרי שטהרו ישראל ונתנו בבית
שבחצר העכו"ם ועל היין בעצמו ושהעכו"ם דר
באותה חזר ואין ישראלי המטהר אותו דר שם,
וביד הישראלי הנזכר שני מפתחות שיש לאוצר
היין, ושאלתם אם היין זהה מותר אם לאו.

תשובה אני מוצא ליין זהה שום התר מכמה צדדין.
האחד שכבר וראיתם שהסתמכת הגאנזים והרב
ר' משה והרב ר' אברהם זיל' שיינו של עכו"ם שטהרו
ישראל ונתנו בחצר שהעכו"ם דר בו אין לו תקנה,
ואפלו בכמה מפתחות אלא כישראל ישב ומשמר,
ולזה דעתינו גם כן. ועוד דאפילו יינו של ישראל
הנתון בחצרו של עכו"ם אם אין ישראל דר בה צריך
שני חותמות, אלא שהקלו בו להיות מפתח אחד במקום
חותם, ולפיכך עשו מפתח וחותם כשתי חותמות, אבל
ב' מפתחות לאו כשתי חותמות.

וגם עמדתי על התקנה שתקנות ושהסתמכת עליה,
וראייתי שהוא תקנת ותיקין ובכלי נפש, והסתמכת
גודרי פרצות בפני העבירה, וועשיין סייג דראי לכט
ולכירצא בכם, ותחזקנה יידיכם שהחזקתם אותה בכח
החרם והנדמי. ואני תמה מי עבר אל לבו לגשת לנגע
אליה, וזה לא אמרו חז"ל שכל שאדם אסור על עצמו
אפלו בדברים המותרים או אפלו נהג בה אישור הרוי
הוא אסור עליו כשל תורה, ואם נשאל אין מתרין לו.
וכ dredgesin¹⁷³ דברים המותרים ואחריהם נהגו בהם אישור
נשאל אין מתרין להם. ושםנו של גיד הנשה שהוא אסור
לכל ישראל כגיד הנשה עצמו לא אסורה אותו התורה
ולא אפלו חכמי ישראל, אלא שנגגו בו אישור ישראל
עצמם, ונקרו על שם כך קדושים, וכ dredgesin¹⁷⁴ שמננו
של גיד הנשה ישראל קדושים נהגו בו אישור. ואפלו
במה שהנשים מחמיירות על עצמן לא פרץ אחד מישראל
גדר שגדרו ונגגו בו כשל תורה, וכ dredgesin¹⁷⁵ בנות

להריה בו כורד והרט, והיינו פלוגתא דאבי ורבה בפרק
כל שעה¹⁶⁶, ולאבי נמי כל שMRIה בהם ושם עצמו
כלפיהן לקלות ריחן אסור, דהיינו חניות המערות ורד
והדס בפ"ק דע"ז¹⁶⁷.

רלה

הובאה בכלי ייד סוף סי' קל
ולענין מה ששאלת עוד¹⁶⁸, אם מותר לשיטים
אותן בתבשיל, לפי שהתבלין נתגין
טעם בתבשיל.

משום דיין המעורב בהם טעם לפנים הוא נתן וכל
שאין בהנתחו בנותן טעם מותר בודאי, אם
היה היין נתון טעם לפוגם בתבשיל התבליין מותרין,
דחוו להו כיון שנפל ע"ג גורגות, וכיון שנפל ע"ג
חטים וחומץ לתוך הגריסין¹⁶⁹. אבל אם היין פוגם את
התבלין הרי התבליין אסור בacellularila אלא שמוטרים
בנהנה חוץ מדמיין נסך שבהן, וכיון דאסטרין באכילה
אסור ליתן מהם בתבשיל, אך על פי שהיין שבם נתן
טעם בתבשיל, אפלו הכיל לכתילה אסור, דוידי
אין נתגין לכתילה חמץ לתוך גריסין וככוזא בזה,
אבל בדיעבד מותר ואפלו בתבשיל שאין פוגמו לפי
שהיין בטל בס. ואעפ"י שטעם התבליין ניכר בתבשיל
(וחותבש לתבלין) והתבלין נאסטרין מחתמת בליעת היין
וטעם לא בטיל, אפלו הכיל מותר לפי שהתבלין אין
אסטרין מחתמת עצמן והן שנותגין טעם. ואלו היין
תבלין של ע"ז או תבלין של ערלה ושל כלאי הכרם
לא היה להם בטלה כל שטעמן ניכר, אבל אלו תבלין
הרי הן כמלח שלוחו בו את הבשר שהוא עצמה נאסרה
מחמת בליעת הדם והבשר מותר אף על פי שיש טעם
מלח בבשר. וכמשמעות משערין בכמות התבליין ולא
בשיעור היין הבולע בתוכן שלא ידעין כמה הוא, וכענין
שאמרו בכתלה¹⁷⁰ دائ במא דנפיק ממנו ידעין.

168. פסחים כה, ב.

169. יב, ב.

170. ראה בשאלת הקורתמת.

171. ע"י סח, א.

172. חולין צז, ב.

173. פסחים נ, ב.

174. חולין צב, ב.

175. נדה סח, א.

האלין שנקבע חייב בערלה, ונקבע מעם הארץ קאמר. ומסתברא דודוק נגם עם האין, הא נשאר ממנה אפ"ל פחות מטהח אין חייב בערלה, דרי' שמעון ור' אבן יעקב הוא אדמור פחות מטהח, ולומר דפתחות מטהח כאילו נגם מעם הארץ. ולית הלכתא כתהיין, שהרי אמרו בירושלמי דתורויהו אמרו זבר אחד והוה להו כייחיד ולא קייל' כוותיהו, אלא קייל' כרבנן דאמרו עד שיגם עם הארץ כדאיתא בירושלמי. וכ"ש אם איינו רואה פני החמה שנוהגת בו ערלה מפני מראות העין, ולא כמו שכבתה ולא נחלקו עליהם חכמים אלא כשהשאר על פני קרקע קצת אע"פ שהוא פחות מטהח, הא כשגמם מעם הארץ שלא נשאר ממנה כלום מודים חכמים שהוא כניעתא, וכ"ש היוצא מן השרשים המוכסים בקרקע. ומהו מה שהבאת עלייה ההיא דהקונה אילן, לא מן השם הוא זה.

ר' ל' ח

ועל מעשה היין שלחו מperfumaniயין לעירכם על יד עכו"ם בצד שיש בצדו ברזא ולא נחתם על הברזא, ושיש שם מי שמתיר בהנהה מטעם שעכו"ם שבוחזה לארץ לא עובדי עבדה זורה הון, והוא לדחו מגען כמנע תינוק בן יומו, ושאתה מן האסורים ואפ"לן באן (שאיינו)¹⁸⁰ ספק מגען.

וגם אני אודן, וכבר עמדת על מה שכבתתי אני בחכורי¹⁸¹ ובמקומי אני עומד לאסור אותו אפ"ל בהנהה, שכל שמקיד אצל העכו"ם יין אסור לא שנא בשתייה ולא שנא בהנהה, זולתי אם מכנו לו אותו עכו"ם עצמו דלאותו עכו"ם עצמו מותר מהה נפשך.

ר' ל' ט

חובאה בבני יייד סי' קלא ריע, ב ד"ה ובתשובה עוד אמרת שהיה מעשה באחד שאחר שתהר יינו של עכו"ם ביבו' של עכו"ם ונתן היין בבקבוק של העכו"ם והבקבוק מחזק ה'

ישראל הן החמירו על עצמן שאפ"לו רואות דם כחודל ישבת עלייו שבעה נקיים. וכל מי שנוהג אישור בדבר המותר לגדר, אפשר שהוא חמור מן הנדר והשבועה, שהנדרים והשבועות נשאלין עליהם ומתרין להם, ואלו → מי שנוהג אישור בדברים המותרין, כדי לעשות לו גדר בפני האיסור קבלו על עצמן כאיסורין שאסורתן התורה שאין לו היתר לעולם. לפיכך אמרו דברים המותרין ואחרים נוהגו בהן אסור נשאל אין מתרין לו, וכ"ש אתם שאסורתם על עצמכם כדי לעשות סיג לפרשיות, وكبلחים באלה ובשבועה, וכל הנוגע בה כנוגע בכתה עינו, האלהים יצילכם ויצילנו ממן המכשולות ויתודת הדרכים האלה.



ר' ל' ז

مونטפשליך

שאלה כרمت שנשרש ונחתך כל הגוען ולא ראו השרשים פנוי חמה, אם נהוג בזה ערלה אם לאו. דאפ"לן גבי מקה וממכר הקונה איילן בתוך של חברו לכו"ז עלמא אין לו קרקע¹⁸², ופלגנו بما שיזא מון השרשים אם הם של בעל האילן אם לאו¹⁸³, דר"ט סבר כיון שהשרשים שלו היוצא מהן שלו, ור' יהודה בתר גשו שדין. ואף גבי ערלה אמרין כי האי גנו או לא. ואמרין בירושלמי פ"ק דשביית¹⁸⁴ הנוגם כרמו فهو מטהח חיב בערלה מפני מראות דעתן, וחכמים אומרים עד שיגום מעם הארץ שהוא רואה פני החמתה והוא דנקרא גוע היוצא מן השרשים המכונפים שאיןו רואה פני חמתה דיבערלה. ומה שכבתב הרמב"ם ז"ל¹⁸⁵ גבי נקץ האילן חיב בערלה, לא ידעתו את מקומו.

תשובה כל שנגם מעם הארץ חיב בערלה, שכן שניו שם¹⁸⁶ אילן שנגם והוציא חליפין מטהח ולמטה לנטיעה מטהח ולמעלה כאלין דברי ר' שמעון, ומאי דקאמר לנטיעה היינו לכל מיין בין לעבודה של שביעית בין של ערלה, וכן פירש רבינו שמישן ז"ל שם. וזה שאמרו בירושלמי דר"א בן יעקב ור' שמעון אמרו דבר אחד. ומכאן למד הרמב"ם ז"ל מה שכבת

176. ב"ב פ.א. א.

177. ב"מ ק"ח, ב.

178. ה"ג.

179. מעשר שני פ"י דיני

180. שביעית פ"א מ"ח.

181. שרוא.

182. תורה י"א ביה שיב מות, א.

בינ"ו עמ"י עש"ז

ספר כת חיים על שלחן ערוך אורה חיים

חלק א סימנים א - פה

הלכות הנהגת הבוקר, ציצית, תפילה
ברכות השחר, פסוקי דזמרה, קריית שמע

נדברי רבותינו ראשונים ואחרונים
ומדברי רבותינו המקובלים
להלכה פסוקה

נאות הגאון המפוארם הפסוק הגדול המכובד האלקוי
רביינו יעקב חיים סופר זצוק"ל

הווצאה חדשה ומותקנת
על ידי נני הגאון המחבר זצוק"ל

מוגהת בדקוק מכתיבת יד הגאון המחבר זצוק"ל
ועל פי השוואת לשונות הפוסקים
בתוספת פיסוק ופתחת לראשי תיבות

שנת
רביינו יעקב חיים סופר - הבחן החיים זצוק"ל
ה' תשע"ב לפ"ג
פעה"ק ירושלב הוברב"א

ובקריאת שמע ובחפלה
שלין למקה מדה נימי רהימא

האידנא כתบทיה זה משום דנפ'
לנהוג כתקנת עזרא עכ"ל.
שכתבנו לעיל סימן ע"ז או
רטומאת קרי מתגלגה במצח
טבל אבל אם טבל אינה כ
באותו היום, וכותב החיד"א ו
וטובל ביום ההוא דוקא ומ
של קרי יעו"ש, ואם כן מ
במקה יטבול בארכבים סא"ד
חשעה קבין על ראש וגופו
ועוד עיין בדברינו לעיל סינ'
דמי שאפשר לו בטבילה
פעמים יעו"ש, וזה אם אי
במקה ולא במים שאובים כי
הנטילה הנז'. ומהו טוב ו
יכינו להם מקווה מים חמוץ כ
בו להشمישו ולקריו ועל יז
ותעלת תורותם ותפללה

ו) וחשעה קבין שאמרו זו
לטבול בתוכם י'
בכליז או בקרען, וצריך לשׂו
משנים או משלושה אבל
מצטרפין, ואם הם משנים
להתחילה לשפוך השני קודם
בבית יוסף. וכן כתבת הדט"ז
ב', עטרת זקנים אותן א' מג
ט', אמר מרדי כי סימן פח
כתוב משלשה או ארבעה מ'
והבא יטיב נמוך אחריו ו'
אליה רבה סימן תר"ז אותן י'
רכין יש להנוג באותם שנוי
השנה ובערב יום הקפורים י'
ועיין בהגאה סימן תר"ז סע'

ו) וזה סדר שפיכת השעה
על פס רגלו מתח
כשיבורו אחר כך המים על
יהיה חיבור עם המים שעל פ

באר הנולה שהוציאו עזרא מכל התמאים ואסרו בין בדברי תורה בין לקריאת שמע ותפלה
בנכות לכ"ג ומולן עד שיטבול כדי שלא יהיה תלמידי הרים מצוין אצל נשוחית כחרנגולין י' ואחר
כך בטלו אותו תקנה והעמידו הדבר על הדין שאף בעל קרי מותר בדברי תורה

כף החיים

והביאו בית יוסף בזה הסימן. ואמרו שם בגמרא אמר רבבי ינאי שמעתי שמkillין בה ושמערת שמחרירין בה
וכל מהחריר בה על עצמו מארכין לו ימי ושנותין, ופרש רשי' שמkillין בה במרחצאות או בונתינה
תשעה קבין, מהחריר בה בארכבים סאה עכ"ל. ועיין עוד בדברינו לעיל סימן ע"ז אות כ"א. וכי שנאג
לטבול לкри קודם תפלה ושוב נחלש גופו ואינו יכול
ذرין התורה. רוח החיים בשם הפסוקים:

ל

(ה) וזה יודע דהני ארבעים סאה שהתקין עזרא לבעל
קרי אפילו כולם מים שאובי כשרים וכדנתן
במסכת מקוואות ריש פרק ח' מקוואות העכו"ם
שבחווצה לאין כשרין לבuali קריין אפילו נתמלאו
בקולין, וכן פירשו שם הרמב"ם והר"ר ששמן. ובפרק
מי שמיתו תניא בעל קרי שנתנו עליו תשעה קבין מים
טההור כמה דברים אמורים עצמו אבל לאחרים כלומר
ללמוד לאחרים ארבעים סאה ורב יהודה אומר ארבעים
סאה מכל מקום, ואיפליגו אמרו אמראי בAMILITYAH דרכו
יהודיה חד אמר לא שננו אלא בקרען אבל בכלים לא
וחד אמר אפילו בכלים נמי, ופרק בגמרא בשלמא
למאן דאמר אפילו בכלים היינו דקתי רבי יהודה
אומר ארבעים סאה מכל מקום אלא למאן דאמר
בקראן אין בכלים לא מכל מקום לאותי מי לאותי
ישראל לפי שלא היה כה ברוב הזמן לעמוד ביה
ובטל תקנה עוזא, שאני הכא דלא פשוטה התקנה בטל
ישראל לכי רשותה עצמן, וכמו שאמרו שם בגמרא אמר רב
ונחמן בר יצחק נהוג עלמא כתלה סבי וכרי רבי יהודה
בן בתירא בדברי תורה, משמע שמאליהן נהגו ובטליה,
cmbואר כל זה בסוף משנה פרק ד' דקירתה שמע דין
ח' יוש"יב. ועיין מגן אברהם ס"ק א':

ב) שם. ואחר כד בטלו אותה וכו'. וכך על גב דין
ב' בית דין יכול לבטל דברי בית דין חבירו אלא
אם כן גדול ממנו בחכמה ובמנין ואם כן היאך יכול
לבטל תקנה עוזא, שאני הכא דלא פשוטה התקנה בטל
ישראל לפי שלא היה כה ברוב הזמן לעמוד ביה
ובטל אותה עצמן, וכמו שאמרו שם בגמרא אמר רב
ונחמן בר יצחק נהוג עלמא כתלה סבי וכרי רבי יהודה
בן בתירא בדברי תורה, משמע שמאליהן נהגו ובטליה,
cmbואר כל זה בסוף משנה פרק ד' דקירתה שמע דין

סימן ר"מ עי"ש ודוו"ק:
ג) שם. ואחר כד בטלו אותה וכו'. וכך על גב דין
ב' בית דין יכול לבטל דברי בית דין חבירו אלא
אם כן גדול ממנו בחכמה ובמנין ואם כן היאך יכול
לבטל תקנה עוזא, שאני הכא דלא פשוטה התקנה בטל
ישראל לפי שלא היה כה ברוב הזמן לעמוד ביה
ובטל אותה עצמן, וכמו שאמרו שם בגמרא אמר רב
ונחמן בר יצחק נהוג עלמא כתלה סבי וכרי רבי יהודה
בן בתירא בדברי תורה, משמע שמאליהן נהגו ובטליה,
cmbואר כל זה בסוף משנה פרק ד' דקירתה שמע דין
ח' יוש"יב. ועיין מגן אברהם ס"ק א':

ה) שם. ואחר כד בטלו אותה וכו'. וכותב הטור בסוף
סימן ר"מ"א וז"ל ויש חסידים ואנשי מעשה
שהיו מהחריר על עצמן וטובלין לкриין להתפלל
וחומרה יתרוא היא זו ש愧 להר"ף שכח ביש
מצריכן בטבילה לתפלה לאו דוקא בטבילה אלא רחיצה
בתשעה קבין וכמי כתמי דתקנתא דרבנן
הוא נקטין לקולא ואף על גב רתקנת עזרא ליהא
טבילה ולא רחיצה והמחמיר תבא עלי' ברכה עכ"ל,

(17)

Palache, Hayyim

בפ"ג

ס פ ר
רֹחַחַלִים

חלק א'

חידושים וביאורים לד' חלקי שלחן ערוץ

מאת

הганון שר התורה והיראה

כמוחר"ר חיים פאלאגי זצוק"ל

ה' תשל"ח

חצ'ו, יע' ו' וכלהו סמוך ליהנומת נטענן להן' כקורה
ולא' דברי שברחותה רע ומור; אזוחה לאחדת שוקר
שלג' להור קמען להן חס כל' לו קרייך רע וכמו
כז' ממי קמץך בכוזמן וסיק מקינן קראע

ב' ב

כָּג וּבָנָה הַסְּכָנָה וְקֹסֶת כְּלֵי רִיחָנוֹת נְהֻרָמָכ' ס
כְּמָגָן מִקְלָ' קְסָכָה כְּנָן וְקָרְבָּן
לְחַמִּים סָס כְּנָן דְּהַוְיָה רַיְן וְהַ מְהַדְּ רַתְקָנָה הַוְּ נְגָרָב
שְׁוִיכָה שְׁוִיכָה תְּחִתָּה כְּמַטָּה קְוִיחָה כְּקָיָה כְּקָיָה
כְּנָיָה וְעַגְּ לְרָכָב מִתְמָגָר מְגָר כְּסָקָה לְיוֹצָב חֲמָרָה
הַכְּמָטָה מְרָן רַיְן גְּרָגָה טְפָחָת הַמְּמָטָה דְּהָרָיָה נְגָמָר
מְהֻזָּקָה הַדְּרָן כְּכָפִיהָ כְּלֵי יְעַגְּגָה וְעַפְּגָיָה יְסָמָר וְלְקָבָר
לְחַצְצָה נְעַל הַתְּנוּקָה תְּוֹצָאָה טְעַל הַכְּקָלָה לְמַקְבֵּי
הַכְּלָנוֹ שְׁקָחָה כְּכָקָות וְהַיָּן חַטְפָּה נְלָמָודָה וְלָמָר
דְּכָרִיט טְכָנָה שְׁכָנָה כְּפָנָיקָה כְּיָין רַעַל נְכוֹן יְוָכָב
הַתְּקִיעָה וְמַכְהָוָה וְמַהְקָחוֹת הַכְּלָנוֹ מַבּוֹהָה כְּבָנָר הַוְּ
סְוִיכָה קְלָנוֹ וְסָוָה נְרוּהָה הַכְּלָנוֹ נְעַלְמוֹן קְסָכָה לְיַכְתֵּל
לְמִיחָצָה לְמִיוֹרָה וְעַגְּנוֹ נְוֹצָר קָרְבָּה כְּצַמְקָרָיוֹת קְיִכְוָי
אַלְקָלָה כְּכָלָה דְּרָהָיָה קְלָה וְנִיכָּנוֹ קְלָנוֹ נְעַל הַכְּקָה הַסָּמָךְ
לְהַיָּה וְקוֹו מַכְהָן הַוְּעָוָן וְקָרְבָּן הַקָּאָיָה טְוָכָה דְּרָהָיָה
וְטְכָנוֹ כְּקָסָם פָּעָס :

סימן פח

אֶסְאָה בַּעַק מוֹמֵד כְּדַעْ וּכְדַעְכָּה וּכְתַפְלָת
כָּלִין טְבוּלָה וּכְוָן מִי שְׁנָקָג לְטֻכוֹל
לְקָרְיוֹ קָדוֹשׁ חֲפָלָה וּסְכָבָחָנָה גְּנוּוֹת וְהַזָּהָרָי
בְּמַה מִשְׁכָב כְּפָקְדָקָה דְּמַיְינָה קְתָרָה וְסְקוּרָה רַעֲנָן
כְּפָס וּסְכָר לְנָטָחוֹת טְבִילָתָה יְרוֹסָם כְּמוֹ סְקָהָהָיָה כְּקוֹלָי
יְמַלְאָה חִיסָּסָיְהָ קְהִלָּתָי נְמִיָּה כְּסָמָךְ
רוֹזָה אַלְפָלָג יְמִכּוֹרָה קְוִיכָּה הַסָּלִים עַמְּכָלָה כְּמַעַלָּה
פְּרָכָב וּדְעָנָה קְרִיכָּה סָיְהָ וּכְמַעַלָּה נְמִיָּה כְּסָמָךְ
יְוָסָר פְּטָהָיְהָ וּוְעַיְןָיְהָ כְּקוֹלָי מְחַרְתָּה קְחִיםָּיְהָן קְהִלָּתָי
כְּהָלוֹת עָיָה וְעַיְןָיְהָ זְאוֹןָי קְפָקָה דְּחַזְוָןָי סְקוּרָהָי כְּסָמָךְ
רַעֲנָן עָיָה עַיְןָיְהָ כְּסָמָךְ קְהִלָּתָי^{וְעַמְּכָלָה}} וּכְפָרָטָה בְּמַשְׂךָ^{וְעַלְמָלָקָה} לְעַלְמָלָקָה
הַוּוֹי זְאוֹןָי לְהַטָּהָרָה כְּוֹרָאָה דְּלָמָּה יְמִכּוֹרָה לְמִיָּהָה
הַסָּלִים הַלְּיָהָוָה יְכֹזָקָה גְּעַלְמָה וְלְגַעַלְמָה וּמָסָעָה מִקְחָקָה
הַרְבָּה פְּחַקְדָּה מִקְרָאָה חִיהָוָה זְאוֹןָי רַבָּה הַמְּנוֹקָה מִקְחָקָה
סָמָךְ זְאוֹןָי כְּקוֹטָהָה טְבִילָה נְמִקָּה סְמִינָה לְכִיָּת
הַחֲפָלָה וּלְכִיתָה הַמְּדָרָת וּסְכוֹןָה קְרָםָה לְדוֹרוֹי דְּרוֹתָה
כְּבָנָרָה הַוּרְטָה קְיֻוָּהָי דְּלָסָקָה רְכָנָןָי קְרִיעָהָי וּכְבָרָעָה
כְּלָלָי מְצָחָרוֹת נְעַרְמָהָי וּמְזָמָןָהָי הַהָלָיָה וּכְוֹזָקָהָה
וּזְוֹכָהָה הַלְּתָרָכָה וּמְיֻזָּןָה וּמְזָהָןָה הַזָּהָרָה
שְׁכָנָלָתָה בְּיוֹזָה וְלָהָן נְקָנָהָהָוָה מְהַנְּבָיוָהָוָה
מְחַיָּקָה תְּרוֹמָה הַזָּרָה עַזָּה סָמָךְ בְּרָתָ�וָה וּלְעַלְמָלָקָה
סָמָךְ עַזְיוֹנוֹמָה מְרָה לְקָכִינוֹמָה פְּרָכָה קְהִלָּתָה זְאוֹןָה
רַעֲנָן זְאוֹןָה בְּרוֹכָה בְּיוֹתָה כְּחַזָּקָה פְּקָנָה וּמְוֹתָה
לְבָקָה כְּכִינָותָה חַדְרָיוָה וְחַדְרָיוָה מְלָקָה וּוּלְחָה כְּהָמָעָה
סָמָךְ עַמְּכָלָה וּמְוֹרָה דְּלִיקָה וְלִכְתָּבָה
עַדְרָכִיוֹמָה

כגנתו.

L

פִּימָן פֶּר

א ס"א אפילו סלאט פלוט הקרו עין
כינולוקט היב"ח וקט"

או טמו צלוס הי קשור ל夸וטו כז"ק מירקון
וניעון בכלה ט לניגון כל' לנו ועיין בספר חי
סידרה כלל' ג' ונ' נלארכ' דוכר מדריס ר' נ' ב'
ונפקה ק' עמוני חיש בענמור צלוס מה שרמתנו
בוק נק' ד' וארכ' חדק לאפיקות הושך כמו בסוף
שכתה טהור טמו ח' הק' כ' בדוחתנו בויה' ק' יעה' ק'
וניעון להנחות ר' ז' כתולחות הדס ח' כ' ד' ג' ע' ג'
את לדמי דכרי הרבה ח' ג' ג' משלפק ליום כעהו
בזמן בית הכהן לו קורט נט' קחרויך רלה' מגנבר
ח'ר'ס ומחללו שכתה לה מוקך נגער כקהל רס א'כ'ת
לי' נמנוננו יותר רליה' ממנה סתקיוו לסירה כר' ג'
בכיון הכהן וכיוון' הכהן וכיה' לו קרכורוים ריעוט
שיון כה' ג' וכם' טוב עון וחוון למלך וככה' סוק
לטוח בטהיל' טוויה' חנוך רכנד ההליקויר רכה'
רצכתה קווין וטליה' הדר' ה'ת שמו ווילר' נר'
לומר דהיתוים בקננתה דליה' ווילר' שכתה במילויו
אל' טכו וקצומע מכין כוה' והי דונמג' לזה' יעורך
אלאוט צלע' לומר צלוס נעלימות בכית' המרחץ ופנות
ויאוג' ח' ג' נדרק' ק' פתק' קדריר' נאנכ' הור' הקה'יס
נכ' ג' ווילויט' לו רכטב' כן בסופ' צלוס וטמאן קויס

ב שם ויהי נזקן חמן ככית קמץ .
כמו פער בפער עלי במא בנו סבב .

למיטויים פירוט נערך המרחך ומימי סקירה והקווין
לכורך והתקוון הם יוכלו לכורך קודס זיכרנו רשות
בגינויו הוא מגד רלהך שיקום לפתחה בונת הרכבת
לכרכן לגולן והמתוך כמהois הלא כבנויים וועלן גמיס
בדוחן ח' לפירוח וכינון ממוקן קחרוס ליקון
בקאנון וווע דכליכא מכון לפפי ולפנישס הוו
טפקן ומינו דוחה לד הקידר והכטבורה ורעה לכרב
מל'ג'ר מדרני מ' כ' כסוי' והוא פה נமמו ורכבו
עריכות לאו מה' .

סימן פה

ס' ב' בהנה' וכמוקם שמעורר להרבה כ"ה
בכה"ק חקקי' לב כ"ה מלון
ח"ח סי' ט' סכלחתי דילקו רפ"ח ליעכ כמקומות
המנצנחת דהה גלו מברס"ר קורת וה"ג צנ"ן
לקיים כבירות מתונות וו"ה נט"ר מ"ר מוד"ל
ח"ס ובקמן וטל"א קדושים וממרקרים כר"ת
וכמ"ס דצ' באנט רק"ע ע"מ ר"ה וכ"ה מקני
קדושים ינ"ט בכ"ד ונס"ס בעתק רה"י נ"ק קי'
חקמת' א"מ קורר להרבה כר"ח ככ"מ' כ' וככית סמיהן
וכמ"מ קמוניקט קמונוגטיק פ"ק כקוב למ"ר ח' ל"מ רוח
טההורנת וככ"מ יודפת כ' טהורה וככ"מ לב טס"ל
כלו לו נאקי' טה"ז' שלב וס"ק טהורה כמ"זוס
הטיעונף ונ"ט

סימן צו

ס"א מ"ט סרופין עיין כתבו מורה בכהן ג' קי' כ"ז וענין ז' ב' וכ' צערוי

Ortingberg, David ben Yisrael Tsevi

ספר

תהלה לדוד

כולם

חדושים בדברי השו"ע מחלוקת אורח חיים

אשר יגעתי ומצאתי ת"ל בקוצרiscal וدلות הבנתי דין מחודשים
ושפוקות וצ"ע בלשונות הפוסקים ראשונים ואחרונים אשר מימייהם אנו
שוחטים ומפיהם אנו חיים

ממני

דוד ב"ר ישראל צבי ז"ל אורטינברג

והמאייר לעולם כלו יאיר עיניו באור תורתו הק' אור צח ומצווצח אור

אמת לפ"ק

ברדייטשוב

דפוס של חיים יעקב שעפטיאל

★ ★ *

ועתה יוצא לאור בעזה"י בהוצאה החדש מסודרת באוטיות מאידוט עינים
ובהગ"ה מדוייקת עם תיקוני כל הטעויות מלוח המפתחות, ובתוספות כל
ההשماتות על מקוםן בפנים וכן מאוז"ח ח"ג מסודר דבר דבר על אופנייו

★ ★ *



ירושלים תשנ"ג

הלהבות תפלה

סימן פט

ה אנדינגד הס מנטלן מעלה טה"ז יאנ. גמלולא הס
רניל נסוחה כנ ליל כמו ק"ק"ס עין נעל סי' ז"מ
ה"ב ז' גלוּן י"ע חרלָן הרכינו בונבר גרבו

הא דכתוב במונרכיה כבשווילך נלכט לרוחות מיהה עמק מומר לומר לו נפרה דמורי טב. אבל לנו צ'ו צ'ו צ'ו שפלו בכ"ג מסוכן והו מתר"י. עיין צ'ו צ'ו צ'ו דליהור וו פול' מידין מלמד�ו. דוגס כבשווילך לרוחות לחיז עמק ווונגן וו הולך לפתח אוניריו מיקרי מז'יסט לנטחו. עי"ס פטלייס קן דנרי רדי ז"ל מטופס. וככל דנפרה דמורי טב מומר. עי"כ דוח היינו גכלל תקדים טוטס. והוא דגמאניס לנטחו ממש וויאיט סולן הולך להקנעל פני הפליש נפרה דמורי טב טופס. והוא רק מונרכיה. לאלהר מקרת נרכומם יס נאתייר כמ"ס ה"מ ס"ק כ"ו זלפ"י"ן גהמר מקרת נרכומם יס נאתייר כמ"ס ה"מ ס"ק כ"ו זלפ"י"ן טוניידין מדין האלמוד. ולאלהרורה חמייניג דכשווילך פאי זלפ"י"ן טוניידין מדין האלמוד. מטעעם זטוקו לאטען עמק נדרכו עד זטיפלן כמאזע"ח האלקוכו. מטעעם זטוקו לאטען עמק נדרכו עד זטיפלן כמאזע"ח נסם"ג. אבל נסן מל"י סכתמו הכל חס חיון טולן הולך לאקיינל פאי זלפ"י"ן טוניידין מדין האלמוד. מסענין דרייך מטעעם פאי זלפ"י"ן טוניידין מדין האלמוד.

ג כתוב בט"ז ס"ק ב' נ"ל דודתי לעין נהימ זלטס ג"כ נ"ל ממי
הוועך גבריהו נ"ל ברוך מושען מרבושה לחוד גוזן

שנ' גמאליס נפממו ווילר מ
נרכות ליין ליקוּר ז'
[ס"ב נמתן]. אסור לאדי
שלום. אבל כוותר ל
איינו מותר אלא בשחוֹצֶר^ר,
הזהריל לברכ ר' הברכות אין
עלקינין פכוּ לך נפרה דמן
וועסאָלען גראָט נערום מיזאָ טפק כל
לטמָר ט"ע עכְלַפְעַץ קבְעַץ נאָ
עפְתָמָו פְּסָטָה דְּלָגָה מְהִיא
טפְרָה דְמֵרָי טְבָעָה צְכָלָה
חֲנָעָה אַקְוָרָה טְלָגָה מְקָבְרָה. וְלֹפָ
קְדֻמָּה פְּלָגָזָה וְעַזָּה
לְעַזְלִיל סִיְעָה ס"ק ז' י'
קוֹדֵס עַסְעַס חַקְוָן
ס"ג זְגָנָה. וְעַזָּה
כְּתָב קְמָה ס"ק ז' י'

ב כתוב במ"ה ס"ק י"ז נחייר פוקן.ifik שמתוך הסעודה עד ציונה ליל"ג מישו מילוי מוכלה ע"כ נCKER דל"ג נמה"ס ס"ק ט"ז גוזלה סמוך למונמה גדולה.ifik מה מוגנים כללו. מה סחנא ננני"ה ז"ל ס. דקעודה נד פגוע על קרייה הסמס. וזה לאחס נסמן למנהga דמיון במא"ה נמה"ס אפשר להסתול ע"פ. וס"נ לדעתין הילדה דנני סמוי ע"י קי' ע"ס"ק שמות מפליא היחל בליך קוזס. ומגדבי הבוגר"ה מנו לפטולן לח"כ כתוב במא"ה כ גודל גיך נאפקה סוס זיען במ דטליכם דהאות. ועי' קי' לעין ט"ז כתוב דצמ"י ס"ק דל"ג לאחמייל מוקודס חס ו' אלהי מען לכל כונתו. כי ה' לאחמייל לח"כ כתוב במא"ה כ גודל גיך נאפקה סוס זיען במ דטליכם דהאות. ועי' קי' נזהר בימות קחן צול גלייכ היליל. רק יקי' קי' ס' ו' מינטה עיין מה"ה ס. וכמ"ע דקוזס מלי צעה מה"ה בו שמתוך כל היליג. ואיטו ז' שמות דlös זיען שמתוך נמלן דק"ל דטליכל הסמץ נאמר לייש פוקן. סלולע ודורה גויזן דבוקן

בעזהשיות

זה השער לד' צדיקים יבואו בו

ספר

מִבְרָךְ דָּזָעַ

ח"א

על שאלות המצויה מידי יום ביומו
בhalcoth tefila

לפי סדר השו"ע סימנים פ"ח-ק"ג



מהדרות לאנדה

כל אלה חובבו יהדיי בעוזרת ד' יתברך ויתעלה

ע"י הצעיר באלפי

ישראל דוד הארפונען

רב דביהם"ז "ישראל והזמנים"

מה"ס ישראל והזמנים ג"ה, שו"ת ויברך דוד ב"ח
ספר חינוך ישראל, ס' נשמה ישראל, שו"ת מקדש ישראל ח"ח
שו"ת נשמה שבת ז' חלקיים, רשות"ס

ט"ו שבט חשב"א לפ"ק

ברוקין נג.

בבטב"ע הוּא קִיבַּל עַל יְהוָה בְּנֵר, וְאֵם נֹזְדָּמָן לוּ שָׁאֵי
אָפֶשֶׁר לוּ לְטוּכָל אָז אָצֵיד לְהַתִּיר הַגְּדָר.

זה תהל"ד שם מספק"ל אם אין לו ג' שיתירנו
אי מותר לו להתפלל, ומשמע
דמספק"ל שהוא לא יתפלל כלל עיי"ש, ועמש"כ
בשם ישראלי והזמנים סי' ז' אותן כ"ח מד"ז בוגר
שאסור לבטל קרש' שבזמנה בשבייל טבילה עוזרא,
מייהו בעיקר הדבר ייל שאין בזה העברה על נדר
דאדעתה דהכי לא קיבלו עליו, שריר כעיז'ו
בבשווית פרי השדה (ח"ד סי' ב') לענין מי שאין
לו מקום לטבול אם ראשית בשבייל כך לבטל מצות
עונה (ועמג"א רס"י ר"מ), עו"יל עפמש"כ
האחוונים ומוכא בדברינו בס' ישראל והזמנים סי'
כ'adam נזמן לו סיבה לפי שעיה שורצה לעboro
על נדר מצוה שלゴ, ובุดתו אח"כ לחזור להחנתגו
כמנהגו אין בו איסור העברה על נדר במקומות צורך
(ע' בהגחות דגול מרביבה יו"ד סי' ר'יך ובפתח
שם). עוד זאת לפמש"כ שם (ובשווית מקדש
ישראל על ימים נוראים סי' צ"א) שם המשיב
דבר דמותר לעboro על מנהג טוב בשבייל מצוה,
ואין לך מצוה החשובה מצוחה קר"ש בזמןה,
וממצות חפלה כל דהוא שמראורייתא. ומילא נמי^ו
חוליה שאינו יכול לילך למקום לטבול רשאי
לבטלו לפי שעיה עד שבירוא ויכול לחזור למנהגו
הראשון. ובתוס"ח (שער החי"א ג-יב) מביא
שעורא לא תיקן במקומות מצוה, ובשלוח"מ שם
מביא משוחית חסד לאברהם (סי' י')adam מצד
חולשה רוצה לבטל מהני התורה [וכ"כ בשווית
יד יצחק (ח"א סי' קכ"ט) לגבי המנהג לטבול
לנש"כ דהוי חומרה ממנהga (לא מדינה) דמהני
לה התרה].

L

סימן ב'

שאלה - להמקילים בטב"ע האם עכ"פ צרכין לדקדק על הטלת תשעה קבינו.

זו עי"ש, מיהו עדין יש לומר דבריטול תורה מרובה חמיר יותר, דכמו מצות ת"ת כנגד כולם, כמו כן עון ביטול תורה כנגד כולם, מיהו היה שabitוט הוא בשביל דבר המקיים את התורה (בבחינת יראת ה' טהורה עומדת לעד) י"ל שהוא בכלל הכנה להמצאה (דת"ת) שהוא חלק מן המצויה, ולאו בשם ביטול תורה יכונה ח"ז.

★ ★ ★

סימן ב'ג

א-שאלה - הרגיל בטב"ע ואירע לו
שאין לו עכשו מקופה האם
הוא עליו ננדך דבעי התורה, והאם
מהני ליה התורה.

תשובה – הוּא כנدر ובע' (ומהני ליה) התורה, ואם הוא רק לאופן מיקרי שקרה (כגון שסוף זמן קר"ש עובר, או שהוא חולה) י"ל שאף התורה אין ציריך. כי בשווות שואל ומשיב (מהוז"ג ח"א סי' קכ"ג) דנהגו הסייעים לטבול לתפלה, וא"כ هو כמו נדר, ואין להם התורה כביו"ד סי' ר"ד עי"ש, ולא ידעתו למה לא יהני התורה, מה שנא משאר מהנגי מצוה דמהני התורה, וכבראה כוונתו שהיות שיש שיטה בראשונים (ורבינו האי גאון ועוד) דלתפלה הוא חובה אף בזחיז' (דلتפלה לא בטולו) מילא שמי שקיבל עליו שיטה זו הוא קיכבל עליו שיטה ההוא להלכה שלא לה מהני התורה, וرأיתי אח"כ נמי כן בס' שלחן מלבים (ודף לב:) וכמו ש' כזה המג'א (ס' תקנ"א סק"ז) והפר"ח (ס' חצ"ו ס"ב). ונקט כן להלכה (בחל"מ ס"ב) שאין לו התורה, מיהו כמדומה דמנגן הסייעים לטבול לטב"ע אינו מיוסד על שיטת דה"ג, אלא לשם חומרת טהרה, על כן מסתבר דמהני לה התורה, וכן מכואר בכך הוחים (סוק"ד) דאם נהג בזח' ונחלש ושוב אינו יכול דעתך התורה, יוצא דמהני התורה, וכן פשיט"ל בס' הגללה לדוד (ס' ב"ח) דהונגע